

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om rapporteringspliktiga gränsöverskridande arrangemang i fråga om beskattning

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om rapporteringspliktiga gränsöverskridande arrangemang i fråga om beskattning (RP 69/2019 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av

- grundlagsutskottet GrUU 13/2019 rd

Sakkunniga

Delegationen har hört

- regeringsråd Jari Salokoski, finansministeriet
- överinspektör Antti Kurikka, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Jaana Mikkola, finansministeriet
- specialsakkunnig Tarja Koikkalainen, Skatteförvaltningen
- skatteexpert Lauri Lehmusojä, Finlands näringsliv rf
- verksamhetsledare Sonja Finér, Finnwatch rf
- ledande skatteexpert Emmiliina Kujanpää, Centralhandelskammaren
- advokat Heikki Wahlroos, Finlands Advokatförbund
- advokat Heikki Vesikansa, Finlands Advokatförbund
- skatteexpert Virpi Pasanen, Suomen Veroasiantuntijat ry
- chef för juridiska ärenden Vesa Korpela, Skattebetalarnas Centralförbund rf
- professor Juha Lindgren, Vasa universitet
- professor Seppo Penttilä, Tammerfors universitet
- docent Kristiina Äimä, Helsingfors universitet.

Skriftligt yttrande har lämnats av

Betänkande FiUB 19/2019 rd

- justitieministeriet
- Finanssiala ry.

Inget yttrande av

- arbets- och näringsministeriet.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det stiftas en lag om rapporteringspliktiga arrangemang i fråga om beskattning. Den föreslår också ändringar i lagen om beskattningsförfarande och lagen om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rådets direktiv om administrativt samarbete i fråga om beskattning och om upphävande av direktiv 77/799/EEG samt om tillämpning av direktivet. Avsikten är att införa en skyldighet för förmedlare som tillhandahåller tjänster på skatteområdet samt skattskyldiga att lämna Skatteförvaltningen upplysningar om vissa gränsöverskridande arrangemang där det kan vara fråga om skatteflykt.

Genom de föreslagna bestämmelserna genomförs ett direktiv vars syfte är att förbättra skattemyndigheternas tillgång till information om gränsöverskridande skatteplaneringsarrangemang som kan innehålla element av skatteflykt eller kringgående av skatt i Europeiska unionens medlemsstater.

I lagen om rapporteringspliktiga arrangemang föreskrivs det om rapporteringspliktiga arrangemang, upplysningar som ska lämnas, anmälningsskyldiga och anmälningsförfaranden. Lagen om beskattningsförfarande föreslås få bestämmelser om skyldighet att lämna upplysningar om och anmäla rapporteringspliktiga arrangemang. De föreslagna bestämmelserna gäller förmedlare av arrangemang, dvs. utformare, marknadsförare och organisatörer och i vissa situationer skattskyldiga som gynnas av arrangemangen. Upplysningar om arrangemang lämnas till Skatteförvaltningen, som meddelar upplysningarna till andra medlemsstater i enlighet med direktivet.

Det föreslås att lagen om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rådets direktiv om administrativt samarbete i fråga om beskattning och om upphävande av direktiv 77/799/EEG samt om tillämpning av direktivet utökas med bestämmelser som möjliggör det automatiska utbyte av upplysningar som ändringen av direktivet förutsätter.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2020.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med ändringar. Ändringarna gäller skyddet av advokathemligheten, och dessutom vill utskottet ersätta begreppet förmedlare i den föreslagna lagen med begreppet tjänsteleverantör.

Betänkande FiUB 19/2019 rd

Bakgrund

Propositionens syfte är att genomföra rådets direktiv (EU) 2018/822 om ändring av direktiv 2011/16/EU vad gäller obligatoriskt automatiskt utbyte av upplysningar i fråga om beskattning som rör rapporteringspliktiga gränsöverskridande arrangemang. Genom direktivet införs obligatoriskt automatiskt informationsutbyte mellan unionens medlemsstater i fråga om gränsöverskridande arrangemang. Medlemsstaternas skattemyndigheter ska med stöd av direktivet få upplysningar om arrangemang som eventuellt innebär försök till kringgående av skatt eller skatteundandragande.

Bakgrunden till det direktiv som ska genomföras är rådets direktiv 2011/16/EU om administrativt samarbete i fråga om beskattning och om upphävande av direktiv 77/799/EEG (handräckningsdirektivet), som har tillämpats mellan Europeiska unionens medlemsstater sedan den 1 januari 2013 och som har ändrats flera gånger för att förbättra öppenheten i beskattningen.

Bakgrunden till handräckningsdirektivet är i sin tur det inom OECD år 2013 startade BEPS-projektet (Base Erosion and Profit Shifting), vars syfte var att begränsa den urholkning av samfundsskatten som följer av aggressiv skatteplanering och av skattekonkurrens mellan staterna. Projektets slutrapport publicerades i september 2015.

Lagstiftningsmetod

Direktiv (EU) 2018/822 är en tämligen omfattande helhet om man ser till sakinnehållet och begreppsapparaten, och det krävs ett flertal bestämmelser för att genomföra direktivet. Enligt genomförandebestämmelsen i blankettform ska de bestämmelser i direktivet som hör till området för lagstiftningen iaktas som lag i Finland, om inte något annat följer av genomförandebestämmelsen. I propositionen föreslås dessutom att de bestämmelser med sakinhåll som är nödvändiga för att verkställa och tillämpa skyldigheterna enligt direktivet tas in i lagen om beskattningsförfarande och lagen om rapporteringspliktiga arrangemang i fråga om beskattning (lagen om rapporteringspliktiga arrangemang).

Direktivet tillåter inte medlemsstaterna något egentligt nationellt handlingsutrymme när det gäller direktivsenliga gränsöverskridande arrangemang. I handräckningsdirektivet föreskrivs det dock om möjlighet för varje medlemsstat att vidta nödvändiga åtgärder för att ge förmedlare rätten till ett undantag från skyldigheten att lämna uppgifter om ett rapporteringspliktigt gränsöverskridande arrangemang, om den rapporteringsskyldigheten skulle strida mot de yrkesmässiga privilegierna enligt den nationella lagstiftningen i den medlemsstaten. I propositionen föreslås det att denna möjlighet utnyttjas i den omfattning som direktivet tillåter.

Det föreslås att direktivet genomförs nationellt i enlighet med direktivets syfte och innehåll utan nationella utvidgningar. Direktivet innehåller ingen betydande mängd element som är valfria eller frivilliga för medlemsstaterna. Detta gör det möjligt att nationellt genomföra direktivet med i stort sett samma innehåll i medlemsstaterna.

Det både är förenligt med direktivets syfte och ligger i medlemsstaternas och de nationellt rapporteringsskyldiga företagens och personernas intresse att ett direktiv som är förpliktande för alla

Betänkande FiUB 19/2019 rd

medlemsstater med samma innehåll också tillämpas så enhetligt som möjligt i medlemsstaterna. Därför är det ändamålsenligt att direktivet och de OECD-kommentarer som är relevanta med tanke på direktivet i tillämpliga delar används som tolkningskälla vid tillämpningen av det föreslagna regelverket på det sätt som avses i direktivet.

Utskottet anser att regleringsmodellen är väl underbyggd och fyller sitt syfte. I detta skede är det inte ändamålsenligt att införa nationella utvidgningar, till exempel genom att utvidga rapporteringen till nationella arrangemang, eftersom innehållet i och genomförandet av de nationella arrangemangen kan antas avvika från de gränsöverskridande arrangemangen bland annat till följd av den gränsöverskridande egenskapen.

En utvidgning av rapporteringen till nationella arrangemang förutsätter enligt utskottets mening att det utreds vilka av direktivets kännetecken som är tillämpliga även på rent nationella arrangemang och vilka skatter enligt handräckningsdirektivet som vore ändamålsenliga med avseende på den nationella rapporteringen.

Utskottet understöder den föreslagna modellen. Enligt utreds och bedöms behovet av att rapportera om de nationella arrangemangen och den ändamålsenliga omfattningen av rapporteringen separat senare med beaktande av de förväntade fördelarna med rapporteringen om de nationella arrangemangen samt den administrativa börda och de kostnader som orsakas.

Utskottet anser dock att det är viktigt att regeringen följer konsekvenserna av propositionen och bedömer innehållet i de arrangemang som ska rapporteras separat samt de åtgärder som vidtagits utifrån de arrangemang som ska rapporteras.

Advokathemligheten

Grundlagsutskottet har på begäran av finansutskottet lämnat utlåtande GrUU 13/2019 rd om hur propositionen ska bedömas med avseende på grundlagens bestämmelser och de människorättskonventioner som är förpliktande för Finland. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande konstaterat att det är nödvändigt att förtydliga och precisera skyddet för advokathemligheten.

Grundlagsutskottet vill särskilt lyfta fram räckvidden för den nu föreslagna avgränsningen av advokathemligheten. Med tanke på den konstitutionella godtagbarheten verkar den föreslagna 6 § ha ett tämligen snävt tillämpningsområde. Undantaget från informationsskyldigheten baserat på de yrkesmässiga privilegierna för advokater, rättegångsbiträden med tillstånd och offentliga rättsbiträden har ett mycket begränsat tillämpningsområde.

Grundlagsutskottet påpekar att den egentliga kärnan i advokathemligheten enligt 1 mom. i rättegångsbalkens 17 kap. 13 § om vittnesförbud inte omfattas av den föreslagna bestämmelsen. I propositionen motiveras denna avgränsning med att rapporteringen om arrangemangen enligt direktivet till sin karaktär är förhandsanmälan, varför direktivet inte kan anses ha någon direkt koppling till 17 kap. 13 § 1 mom. i rättegångsbalken, där det är fråga om lämnande av uppgifter i anslutning till en pågående eller hotande rättegång i en förvaltnings- eller straffprocess. Argumentet är i sig förståeligt, menar grundlagsutskottet. På grund av de varierande tillämpningssituationerna anser grundlagsutskottet dock att den motiveringen inte är tillräcklig.

Betänkande FiUB 19/2019 rd

Utskottet anser att den föreslagna regleringen inte nödvändigtvis tryggar advokathemligheten på behörigt och tillräckligt sätt i alla situationer. Den mest motiverade regleringsmodellen är enligt grundlagsutskottet en principiell avgränsning av rapporteringsskyldigheten enligt 25 § i lagen om Finansinspektionen, som ska gälla den personkrets som avses i den nu föreslagna bestämmelsen. Alternativt måste finansutskottet, om handräckningsdirektivet tillåter det, utvidga hänvisningsbestämmelsen i 6 § 1 mom. i lagförslag 1 till rättegångsbalken så att skyldigheten att lämna upplysningar i stället för rättegångsbalkens 17 kap. 13 § 3 mom. inte ska gälla vittnesförbuden enligt dess 17 kap. 13 § 1 och 3 mom. Grundlagsutskottet anser i sitt uttalande att den här ändringen är en förutsättning för att lagförslag 1 ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med anledning av grundlagsutskottets utlåtande föreslår finansutskottet att informationsskyldigheten för advokater, rättegångsbiträden med tillstånd och offentliga rättsbiträden i stället för vittnesförbud rättegångsbalkens 17 kap. 13 § 3 mom. inte ska gälla vittnesförbuden enligt 17 kap. 13 § 1 och 3 mom. i rättegångsbalken. I andra situationer ska advokater, rättegångsbiträden med tillstånd och offentliga rättsbiträden lämna de uppgifter som anges i 4 och 5 §.

Finansutskottet anser det motiverat att informationsskyldigheten för advokater, rättegångsbiträden med tillstånd och offentliga rättsbiträden begränsas i enlighet med grundlagsutskottets alternativa modell. En sådan reglering garanterar enligt finansutskottets uppfattning direktivets syften i så stor utsträckning som möjligt och behandlar olika tjänsteleverantörer så jämnt som möjligt med beaktande av advokathemligheten. Enligt grundlagsutskottets utlåtande garanterar den alternativa modellen på behörigt sätt advokathemligheten för advokater, rättegångsbiträden med tillstånd och offentliga rättsbiträden.

Referensnummer

Enligt propositionen avses med referensnummer en individualiserande kod som Skatteförvaltningen eller någon annan behörig myndighet i en medlemsstat i unionen har tilldelat ett rapporteringspliktigt arrangemang. Genomförandeförordningen förpliktar medlemsstaterna att använda ett enda referensnummer för utbyte av information om samma arrangemang. Med referensnumret kan anmälningar om samma arrangemang länkas till kommissionens centrala register oberoende av vilken medlemsstats behöriga myndighet som har underrättats om arrangemanget.

Enligt propositionen är avsikten att referensnumret i praktiken ska fungera så att Skatteförvaltningen meddelar den första rapportören i ett gränsöverskridande arrangemang ett referensnummer som specificerar arrangemanget och som den första rapportören meddelar eventuella andra rapporteringsskyldiga förmedlare och berörda skattskyldiga som den har kännedom om. Enligt huvudregeln är dessa å sin sida skyldiga att meddela referensnumret i fråga till Skatteförvaltningen genom egen anmälan.

I denna huvudregel för anmälningsskyldigheten föreslås ett undantag som hänför sig till advokathemligheten. Den skattskyldige är inte skyldig att genom egen anmälan meddela Skatteförvaltningen det referensnummer som han eller hon fått av förmedlaren, om förmedlaren är en förmedlare som avses i 6 § i lagen om rapporteringspliktiga arrangemang, dvs. i praktiken en advokat, ett rättegångsbiträde med tillstånd eller ett offentligt rättsbiträde. När den skattskyldige inte själv meddelar Skatteförvaltningen det referensnummer som denne fått av förmedlaren och när

Betänkande FiUB 19/2019 rd

förmedlaren inte meddelar Skatteförvaltningen någon information som omfattas av bestämmelserna om sekretess och vittnesförbud, kan Skatteförvaltningen inte sammanföra de uppgifter som förmedlaren och den skattskyldige i fråga har lämnat om samma arrangemang. Då tryggar regleringen enligt finansutskottet advokathemligheten på det sätt som grundlagsutskottet förutsätter.

Finansutskottet anser det dock vara ändamålsenligt att göra det möjligt att använda referensnumret också i ovan nämnda situationer. Skattskyldiga som så önskar kan använda det referensnummer som de fått av en förmedlare enligt 6 § genom egen anmälan, varvid den skattskyldige inte behöver lämna andra uppgifter enligt 4 och 5 §, utan uppgifterna kan kopplas till de uppgifter som redan finns inom Skatteförvaltningen.

Här är det viktigt att beakta att den skattskyldige själv beslutar om han eller hon ska använda det referensnummer som förmedlaren har fått eller inte. Den skattskyldige kan alltså om han eller hon så önskar låta bli att uppge det referensnummer som han eller hon fått av förmedlaren och själv uppge de uppgifter som anges i lagen. Alternativt kan den skattskyldige uppge det referensnummer som han eller hon fått av förmedlaren, varvid de uppgifter som förmedlaren redan gett Skatteförvaltningen inte behöver lämnas på nytt.

Finansutskottet anser att användningen av ett referensnummer inte i något fall kränker yrkeshemligheten för en advokat, ett rättegångsbiträde med tillstånd eller ett offentligt rättsbiträde, eftersom syftet med sekretessbestämmelserna är att skydda kunden och inte advokaten, rättegångsbiträdet eller rättsbiträdet.

Den föreslagna regleringen ger den skattskyldige själv full prövningsrätt i fråga om huruvida denne överlåter det referensnummer som han eller hon fått av förmedlaren eller inte. Frivillig överlåtelse av referensnummer minskar dock den skattskyldiges administrativa börda. Detta kan enligt utskottet anses vara ändamålsenligt och i detta sammanhang förordar utskottet att referensnummer används som ett frivilligt förfarande.

Administrativa påföljder

Grundlagsutskottet har också i sitt utlåtande konstaterat att det regelverk som gäller försummelseavgift är oklart. I sin vedertagna praxis har grundlagsutskottet ansett att även om kraven på exakthet enligt den straffrättsliga legalitetsprincipen i grundlagens 8 § inte direkt gäller administrativa påföljder kan det allmänna kravet på exakthet inte åsidosättas i ett sådant sammanhang.

Grundlagsutskottet har konstaterat att på grund av den blandade genomförandetekniken kan de gärningar som leder till sanktioner få sitt innehåll genom de bestämmelser i direktivet om ändring av handräckningsdirektivet som sätts i kraft direkt som lag, genom de materiella bestämmelserna i lagförslag 1 och genom 14 f och 17 e § i lagförslag 2. I och för sig är det förståeligt att regleringen blir komplex i ett EU-rättsligt sammanhang av den här typen. I den föreslagna regleringen är det dock fråga om en administrativ påföljdsavgift som i vissa situationer kan påföras också fysiska personer. Enligt grundlagsutskottets utlåtande är det nödvändigt att precisera bestämmelserna inom de ramar som direktivet tillåter. Till denna del föreslår finansutskottet inga författningsändringar, men anser det nödvändigt att precisera motiveringen till regleringen. Vid utskottets

Betänkande FiUB 19/2019 rd

sakkunnighörande har man särskilt lyft fram bestämmelserna om anmälningstidpunkten samt definitionen av kriteriet om huvudsaklig nytta.

Rapporteringstidpunkt

I 5 § i den föreslagna lagen om rapporteringspliktiga arrangemang, som gäller förmedlarens skyldighet att lämna upplysningar, ingår tre alternativa förutsättningar som leder till att rapportering krävs. Förmedlaren ska lämna Skatteförvaltningen de upplysningar som krävs inom 30 dagar från det att arrangemanget tillgängliggörs för genomförande, arrangemanget är redo för genomförande eller det första steget i genomförandet av arrangemanget har tagits. Villkoren motsvarar ordalydelsen i artikel 8ab.1 i direktivet.

Direktivet definierar inte närmare vad rapporteringströsklarna för arrangemanget innebär. Syftet med direktivet är bland annat att i ett tidigt skede få information till medlemsstaternas skattemyndigheter om arrangemang och strukturer som eventuellt utnyttjar metoder för aggressiv skatteplanering samt att utnyttja den information som fås om de rapporterade arrangemangen i utvecklingen av lagstiftningen. Genom den föreslagna paragrafen förhindras också situationer där arrangemanget inte anmäls på grund av att tröskeln för rapportering inte överskrids genom att någon detalj i arrangemanget avsiktligt inte slutförs. Anmälan har karaktären av förhandsanmälan. Utskottet anser det vara viktigt och förenligt med direktivets mål att man inte kan undvika att rapporteringströskeln överskrids genom att lämna någon detalj i arrangemanget öppen.

Ett arrangemang anses tillgängliggöras för genomförande när arrangemangets kärna och huvuddrag kan identifieras. Det krävs inte att alla detaljer i arrangemanget är klara. Tillgängliggörande betyder till exempel att en skattekonsult har genomfört utformningen av ett arrangemang i enlighet med sitt uppdrag. Tillgängliggörande betyder också till exempel att arrangemanget marknadsförs till allmänheten eller en riktad grupp personer. Ett marknadsförbart system blir ofta rapporteringsbart innan det finns någon som har uttrycklig nytta av det, dvs. en berörd skattskyldig.

I 9 § i den föreslagna lagen om rapporteringspliktiga arrangemang föreskrivs det om en finländsk skattskyldig persons skyldighet att anmäla det arrangemang som ska rapporteras till Skatteförvaltningen när en av de tre rapporteringströsklarna i paragrafen överskrids. Att arrangemanget är redo för genomförande av den skattskyldige är en av de tre rapporteringströsklarna enligt paragrafen och direktivet.

Arrangemanget är redo för genomförande också i fråga om arrangemang som ett bolag planerar för sig själv och vars genomförande inte förutsätter marknadsföring till kunderna eller andra motsvarande åtgärder. Tillgängliggörande betyder till exempel att en skattekonsult har genomfört utformningen av ett arrangemang i enlighet med sitt uppdrag. Tillgängliggörande betyder också till exempel att arrangemanget marknadsförs till allmänheten eller en riktad grupp personer. I ett arrangemang där det inte finns någon förmedlare saknas planering och marknadsföring som utförs av en utomstående part i enlighet med ovan beskrivna situationer. Sålunda är exempelvis tidpunkten för beslutsfattande enligt aktiebolagslagen ett exempel på att rapporteringströskeln överskrids. Arrangemangen är dock olika till innehåll, förfaranden och karaktär, och därför kan även överskridandet av rapporteringströskeln ske på olika sätt och i olika skeden.

Betänkande FiUB 19/2019 rd

Av denna anledning och med beaktande av den föreslagna regleringens syfte kan rapporterings-tröskeln enligt utskottets uppfattning inte bindas enbart till en omständighet som grundar sig på formellt beslutsfattande. Utskottet konstaterar dessutom att en sådan lösning också motsvarar en lösning som gäller förmedlarens rapporteringströskel, enligt vilken överskridandet av rapporteringströskeln inte är bundet till någon uttrycklig formell händelse.

Kriteriet om huvudsaklig nytta

I direktivet och den föreslagna lagstiftningen är uppfyllandet av villkoren för ett kännetecken en förutsättning för att arrangemanget ska vara rapporteringspliktigt. Med kännetecken avses en karaktäristik eller egenskap i ett gränsöverskridande arrangemang som tyder på en potentiell risk för kringgående av skatt. En del av kännetecknen är dessutom förenade med att också kriteriet om huvudsaklig nytta ska vara uppfyllt, dvs. att skattefördelen, med beaktande av alla relevanta fakta och omständigheter, ska vara en av de huvudsakliga fördelar som förväntas av arrangemanget.

Vid sakkunnighörandet i utskottet har man till denna del fäst uppmärksamhet vid propositionsmotiven. En del av de sakkunniga anser att motiven står i strid med direktivets syften.

Enligt propositionsmotiven anses kriteriet om huvudsaklig nytta inte vara uppfyllt när det i ett arrangemang är fråga om skatteplaneringsmetoder som är accepterade i rätts- och beskattningspraxis eller som inte står i konflikt med skattesystemet eller syftet med den lag som tillämpas på arrangemanget eller bestämmelserna om förfarandet. Om ett sådant arrangemang är en del av ett större arrangemang, där den huvudsakliga nyttan eller en av de huvudsakliga fördelarna med nyttan som förväntas är en skattefördel enligt kriteriet om huvudsaklig nytta, anses arrangemanget ändå utgöra en del av ett rapporteringspliktigt arrangemang.

Utskottet anser att kriteriet om huvudsaklig nytta med beaktande av direktivets syfte inte ska anses vara uppfyllt i enlighet med propositionen, när arrangemanget gäller skatteplaneringsmetoder som har godkänts i rätts- och beskattningspraxis.

I rättspraxis har det till exempel i vissa situationer ansetts att ändringen i skattebehandlingen av vinstutdelning eller det förvärvande bolagets ökade nettoförmögenhet till följd av aktiebyte (HFD 2017:78) eller överföringen av den överlåtande sammanslutningens förluster till den övertagande sammanslutningen med stöd av 123 § 2 mom. i inkomstskattelagen (HFD 2013:126) inte i sig har varit systemfrämmande skatteförmåner. Däremot har en skatteförmån som är främmande för systemet i rättspraxis ansetts vara exempelvis att en bostad som är i delägarnas bruk vid en delning överförs till ett bostadsaktiebolag så att bostaden efter delningen har kunnat användas för delägarnas boende utan skyldighet att betala hyra (HFD 2013:44).

Enligt utskottets uppfattning anses kriteriet om huvudsaklig nytta vara uppfyllt när det i arrangemanget är fråga om skatteplaneringsmetoder som står i strid med skattesystemets syfte. På motsvarande sätt anser utskottet att kriteriet om huvudsaklig nytta anses vara uppfyllt när det i arrangemanget är fråga om skatteplaneringsmetoder som står i strid med syftet med den lag som tillämpas på arrangemanget eller syftet med procedurbestämmelserna.

Betänkande FiUB 19/2019 rd

Kriteriet om huvudsaklig nytta anses inte vara uppfyllt exempelvis vid ett arrangemang där det är fråga om bestämmelser om avdrag på utgifter enligt skattelagstiftningen. När en skattskyldig betalar prestationer till ett utländskt koncernföretag är det inte automatiskt fråga om en skattefördel enligt definitionen av kriteriet om huvudsaklig nytta. Om ett arrangemang som skenbart stämmer överens med bestämmelserna emellertid har drag eller andra arrangemang som ger en förmån som strider mot syftet med bestämmelsen om avdrag, såsom ett avdrag av en artificiell utgift eller ett avdrag av en annan skattskyldigs utgifter, är det enligt utskottet fråga om en skattefördel som avses i kriteriet.

Syftet med direktivet är inte bara att ingripa i situationer som strider mot lagens syfte eller är oklara, utan också i situationer där skattelagstiftningen inte fungerar på ett ändamålsenligt sätt. Direktivets syfte har däremot inte ansetts vara automatisk rapportering av sådana uppenbara situationer där det till exempel i den skattskyldiges hemviststat uttryckligen har föreskrivits om en förmånligare skattebehandling i fråga om arrangemanget i fråga. Direktivet och den föreslagna lagstiftningen förutsätter att situationer som strider mot lagens syfte eller är oklara omfattas av rapporteringsskyldigheten. Utskottet betonar att propositionen ska tillämpas i enlighet med direktivet.

Enligt 2 § i lagen om rapporteringspliktiga arrangemang avses med kriteriet om huvudsaklig nytta en bedömning av om den huvudsakliga nyttan eller en av de huvudsakliga fördelarna med nyttan som en person kan förvänta sig av ett arrangemang, med beaktande av alla relevanta fakta och omständigheter, är att uppnå en skattefördel. Definitionen i paragrafen motsvarar enligt utskottets uppfattning direktivets definition av kriteriet om huvudsaklig nytta.

Huruvida kriteriet om huvudsaklig nytta är uppfyllt ska i enlighet med direktivets syfte fastställas genom objektiva kriterier. Genom kriteriet om huvudsaklig nytta bedöms den förväntade nyttan av arrangemanget. Kriteriet om huvudsaklig nytta kan anses vara uppfyllt på det sätt som direktivet avser i en situation där värdet på den förväntade skattefördelen är avsevärt och en av de huvudsakliga fördelarna med nyttan av arrangemanget. Om den förväntade skattefördelen däremot är ringa jämfört med den totala nytta som förväntas av arrangemanget, anses kriteriet om huvudsaklig nytta inte vara uppfyllt. Kriteriet är enligt propositionsmotiven till sin natur en helhetsgranskning av de omständigheter som hänför sig till ett enskilt ärende, där skattefördelen granskas i förhållande till omständigheterna och arrangemangets inverkan som helhet. Utskottet instämmer till denna del i propositionsmotiven.

Anvisningar

Utskottet delar den oro som framfördes vid hörandet av sakkunniga om att det valda regleringssättet till vissa delar är vagt och mångtydigt. På grund av det valda regleringssättet anser utskottet att det är ytterst viktigt att Skatteförvaltningen upprättar detaljerade anvisningar om rapporteringen och att de står till de skattskyldigas och förmedlarnas förfogande så snart som möjligt efter lagens ikraftträdande.

Utskottet betonar dessutom vikten av Skatteförvaltningens kundrådgivning. Handledning och rådgivning främjar förutsägbarheten i regleringen och förbättrar den skattskyldiges rättsskydd i tolkningssituationer.

Betänkande FiUB 19/2019 rd

Sanktionspraxis

Genom propositionen införs bestämmelser om försummelseavgift i anslutning till försummelse av rapporteringsskyldighet i fråga om rapporteringspliktiga arrangemang. Avgiften ska uppgå till maximalt 15 000 euro, och beloppet motsvarar försummelseavgiften vid andra skatterelaterade försummelser.

Regleringen är befogad och överensstämmer med kraven i direktivet, men utskottet anser det önskvärt att förhöjningspraxis iakttar måttlighet under det första året då de nya bestämmelserna är i kraft. Utskottet anser det vara ändamålsenligt att avgiften i enlighet med normal praxis under det första året påförs endast i sådana situationer där den skattskyldiges eller förmedlarens förfarande tydligt visar på likgiltighet för iakttagandet av rapporteringsskyldigheten.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om rapporteringspliktiga arrangemang i fråga om beskattning

6 §. Undantag för tjänsteleverantörer från skyldigheten att lämna upplysningar. Finansutskottet föreslår att den skyldighet som advokater, rättegångsbiträden med tillstånd och offentliga rättsbiträden har att lämna upplysningar ska gälla vittnesförbud enligt 17 kap. 13 § 1 och 3 mom. i rättegångsbalken i stället för enligt dess 17 kap. 13 § 3 mom. I andra situationer ska advokater, rättegångsbiträden med tillstånd och offentliga rättsbiträden lämna de uppgifter som anges i 4 och 5 § i den föreslagna lagen. Advokater, rättegångsbiträden med tillstånd och offentliga rättsbiträden ska med beaktande av advokathemligheten lämna de uppgifter som anges i 4 och 5 § till exempel utan upplysningar om identiteten i fråga om berörda skattskyldiga och personer i intressegemenskap med berörda skattskyldiga. Upplysningar av det här slaget är till exempel namn, skatterättslig hemvist och skattenummer, födelsedatum och födelseort för en fysisk person samt andra upplysningar om identiteten. Övriga upplysningar som avses i 4 och 5 § ska i princip lämnas ut, eftersom utlämnandet av sådana upplysningar i regel inte kränker advokathemligheten. Om det emellertid kan visas att utlämnandet av upplysningarna kränker advokathemligheten, ska upplysningarna inte lämnas till denna del.

Uppgifterna ska lämnas inom den tid som anges i 5 §, vilket innebär att även innehållet i advokathemligheten ska bedömas. Den här regleringsmodellen befriar således inte advokater, rättegångsbiträden med tillstånd eller offentliga rättsbiträden automatiskt från skyldigheten att lämna upplysningar. Befrielsen gäller endast upplysningar som omfattas av advokathemligheten.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1—3 i proposition RP 69/2019 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Betänkande FiUB 19/2019 rd

Riksdagen godkänner ett uttalande. (Utskottets förslag till uttalande)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om rapporteringspliktiga arrangemang i fråga om beskattning

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om rapporteringspliktiga arrangemang beträffande vilka upplysningar ska lämnas i enlighet med 14 f och 17 e § i lagen om beskattningsförfarande.

Lagen tillämpas på sådana arrangemang som kan inverka på storleken eller fastställandet av skatter enligt 4 § i lagen om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rådets direktiv om administrativt samarbete i fråga om beskattning och om upphävande av direktiv 77/799/EEG samt om tillämpning av direktivet (185/2013). Dessutom förutsätts att arrangemanget rör mer än en medlemsstat i Europeiska unionen eller en medlemsstat i Europeiska unionen och en tredje stat eller jurisdiktion och att arrangemanget uppfyller minst ett av följande villkor:

1) samtliga deltagare i arrangemanget har inte skatterättslig hemvist i samma stat eller jurisdiktion,

2) minst en person som deltar i arrangemanget har samtidigt sin skatterättsliga hemvist i fler än en stat eller jurisdiktion,

3) minst en av de personer som deltar i arrangemanget bedriver affärsverksamhet i en annan stat eller jurisdiktion från ett fast driftställe beläget i den staten eller jurisdiktionen och arrangemanget utgör åtminstone en del av verksamheten vid det fasta driftstället,

4) minst en av de personer som deltar i arrangemanget bedriver verksamhet i en annan stat eller jurisdiktion utan att ha sin skatterättsliga hemvist eller ett fast driftställe där.

Lagen tillämpas också på arrangemang som kan

Betänkande FiUB 19/2019 rd

- 1) påverka skyldigheter enligt 17 a—17 d § i lagen om beskattningsförfarande eller en annan stats eller jurisdiktions motsvarande skyldigheter, eller
- 2) försvåra identifieringen av den verkliga förmånstagaren.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *person* en fysisk person, en juridisk person och en juridisk konstruktion,
- 2) *kännetecken* en karaktäristik eller egenskap hos arrangemanget vilken avses i 3 kap.,
- 3) *kriteriet om huvudsaklig nytta* bedömning av om den huvudsakliga nyttan eller en av de huvudsakliga fördelarna med nyttan som en person kan förvänta sig av ett arrangemang, med beaktande av alla relevanta fakta och omständigheter, är att uppnå en skattefördel,
- 4) *tjänsteleverantör* en person som utformar, marknadsför, organiserar eller tillgängliggör rapporteringspliktiga arrangemang för genomförande eller som förvaltar genomförandet, eller som vet eller vet eller skäligen kan förväntas veta att hon eller han har åtagit sig att, direkt eller genom andra personer, tillhandahålla hjälp, bistånd eller rådgivning med avseende på utformning, marknadsföring, organisation, tillgängliggörande för genomförande eller förvaltning av genomförande av ett rapporteringspliktigt arrangemang, och som
 - a) har sin skatterättsliga hemvist i en medlemsstat i Europeiska unionen,
 - b) har ett fast driftställe i en medlemsstat i Europeiska unionen genom vilket tjänster avseende arrangemanget tillhandahålls,
 - c) har grundats i eller regleras av lagstiftningen i en medlemsstat i Europeiska unionen, eller
 - d) har registrerats i en yrkesorganisation eller yrkesmässig sammanslutning på området för juridisk rådgivning, skatterådgivning eller konsulttjänster i en medlemsstat i Europeiska unionen,
- 5) *finnsk tjänsteleverantör* en *tjänsteleverantör* som har en i 4 punkten avsedd koppling till Finland,
- 6) *berörd skattskyldig* en person för vilken ett rapporteringspliktigt arrangemang tillgängliggörs för genomförande eller som är redo att genomföra ett rapporteringspliktigt arrangemang eller som har genomfört det första steget i ett sådant arrangemang,
- 7) *finnsk berörd skattskyldig* en berörd skattskyldig som uppfyller åtminstone ett av följande villkor:
 - a) den skattskyldiga har sin skatterättsliga hemvist i Finland,
 - b) den skattskyldiga har ett fast driftställe i Finland som gynnas av arrangemanget och har inte sin skatterättsliga hemvist i någon annan medlemsstat i Europeiska unionen,
 - c) den skattskyldiga får inkomster från Finland och har inte sin skatterättsliga hemvist eller ett fast driftställe i någon annan medlemsstat i Europeiska unionen,
 - d) den skattskyldiga bedriver affärsverksamhet i Finland och har inte sin skatterättsliga hemvist eller ett fast driftställe i någon annan medlemsstat i Europeiska unionen eller inkomster från någon annan medlemsstat i Europeiska unionen,
- 8) *person i intressegemenskap* en person,
 - a) som deltar i ledningen av en annan person genom att kunna utöva ett betydande inflytande över den andra personen,
 - b) som har över 25 procent av rösterna i den andra personen,

Betänkande FiUB 19/2019 rd

c) som har ett innehav som, direkt eller indirekt, överstiger 25 procent av den andra personen, eller

d) som har rätt till 25 procent eller mer av en annan persons vinster,

9) *marknadsförbart arrangemang* ett arrangemang som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag och som utformas, marknadsförs, är redo för genomförande eller tillgängliggörs för genomförande utan att behöva anpassas i väsentlig omfattning,

10) *referensnummer* en individualiserande kod som Skatteförvaltningen eller någon annan behörig myndighet i en medlemsstat i Europeiska unionen har tilldelat ett rapporteringspliktigt arrangemang.

Alla personer som står i ett i 1 mom. 8 punkten underpunkt a—d avsett förhållande till samma person betraktas som personer i intressegemenskap. En person som står i ett i de nämnda punkterna avsett förhållande till flera personer, betraktas som en person i intressegemenskap i fråga om samtliga dessa personer. Om en person agerar tillsammans med en annan person när det gäller röster eller kapitalinnehav i en enhet anses denna person inneha en andel av samtliga röster eller hela kapitalinnehavet i den enhet som innehas av den andra personen. En person som innehar mer än 50 procent av rösterna ska anses inneha 100 procent av rösterna. En fysisk person, dennes make och dennes släktingar i upp- eller nedstigande led behandlas som en enda person.

2 kap.

Lämnande av upplysningar

3 §

Rapporteringspliktiga arrangemang

Ett arrangemang är rapporteringspliktigt, om det uppfyller de villkor som föreskrivs i 3 kap. i fråga om någon paragraf i det nämnda kapitlet.

4 §

Upplysningar som ska lämnas

Följande upplysningar ska lämnas om ett rapporteringspliktigt arrangemang:

1) namn, skatterättslig hemvist och skattenummer, födelsedatum och födelseort för en fysisk person samt andra upplysningar om identiteten i fråga om **tjänsteleverantörer**, berörda skattskyldiga och personer i intressegemenskap med berörda skattskyldiga,

2) detaljerade upplysningar om de kännetecken som gör arrangemanget rapporteringspliktigt,

3) en sammanfattning av innehållet i det rapporteringspliktiga arrangemanget, en eventuell benämning som allmänt används för arrangemanget och en beskrivning i abstrakta termer av relevant affärsverksamhet eller relevanta arrangemang,

4) det datum då det första steget i genomförandet av det rapporteringspliktiga arrangemanget inleddes eller har inletts,

5) detaljerade upplysningar om de nationella bestämmelser som ligger till grund för det rapporteringspliktiga arrangemanget,

Betänkande FiUB 19/2019 rd

- 6) värdet av det rapporteringspliktiga arrangemanget,
- 7) upplysning om den stat där den berörda skattepliktiga har skatterättslig hemvist, om denna stat är en medlemsstat i Europeiska unionen samt specificering av andra medlemsstater i Europeiska unionen som sannolikt kommer att beröras av det rapporteringspliktiga arrangemanget,
- 8) identiteten på de andra personer som sannolikt kommer att beröras av det rapporteringspliktiga arrangemanget, om de har sin skatterättsliga hemvist i en medlemsstat i Europeiska unionen samt upplysningar om stater där dessa personer har sin skatterättsliga hemvist,
- 9) referensnummer, om ett sådant hänför sig till det rapporteringspliktiga arrangemanget.

5 §

Tjänsteleverantörens skyldighet att lämna upplysningar

En finsk **tjänsteleverantör** ska lämna de upplysningar som anges i 4 § till Skatteförvaltningen inom 30 dagar räknat från det att något av följande inträffar:

- 1) arrangemanget tillgängliggörs för genomförande,
- 2) arrangemanget är redo för genomförande,
- 3) det första steget i genomförandet av arrangemanget har tagits.

En finsk **tjänsteleverantör** ska emellertid lämna upplysningar till Skatteförvaltningen inom 30 dagar räknat från det att förmedlaren, direkt eller genom andra personer, tillhandahöll hjälp, bistånd eller rådgivning i anslutning till arrangemanget.

En finsk **tjänsteleverantör** ska utan ogrundat dröjsmål underrätta andra **tjänsteleverantörer** av samma arrangemang samt berörda skattskyldiga om det referensnummer som Skatteförvaltningen har tilldelat arrangemanget.

Dessutom ska en finsk **tjänsteleverantör** med tre månaders mellanrum lämna Skatteförvaltningen de upplysningar som avses i 4 § 1, 4, 7 och 8 punkten om tidigare anmälda marknadsförbara system och som har blivit tillgängliga sedan upplysningar senast lämnades.

6 §

Undantag för tjänsteleverantörer från skyldigheten att lämna upplysningar

Till den del det är fråga om upplysningar som avses i 5 c § i lagen om advokater (496/1958) eller 17 kap. 13 § 1 och 3 mom., i rättegångsbalken (4/1734) tillämpas bestämmelserna i 4 och 5 § inte på en finsk **tjänsteleverantör** som är

- 1) advokat enligt lagen om advokater,
- 2) rättegångsbiträde med tillstånd enligt lagen om rättegångsbiträden med tillstånd (715/2011), eller
- 3) offentligt rättsbiträde enligt lagen om statens rättshjälps- och intressebevakningsdistrikt (477/2016).

En i 1 mom. avsedd **tjänsteleverantör** ska utan ogrundat dröjsmål underrätta en annan **tjänsteleverantör** i samma arrangemang, eller om det inte finns någon annan **tjänsteleverantör**, den berörda skattskyldiga om dennas skyldighet att lämna upplysningar enligt 17 e § i lagen om beskattningsförfarande eller anmälningsskyldighet enligt 14 f § i den lagen samt om det referensnummer som Skatteförvaltningen har tilldelat arrangemanget.

Betänkande FiUB 19/2019 rd

7 §

Tjänsteleverantörens skyldighet att lämna upplysningar till flera medlemsstater i Europeiska unionen

Med avvikelse från det som föreskrivs i 4 och 5 § är en finsk tjänsteleverantör inte skyldig att lämna upplysningar om ett rapporteringspliktigt arrangemang till Skatteförvaltningen, om den finska tjänsteleverantören är skyldig att lämna och bevisligen har lämnat upplysningar till den behöriga myndigheten i någon annan medlemsstat i Europeiska unionen, och denna medlemsstat kommer på samma plats som eller före Finland i följande förteckning:

- 1) den medlemsstat där tjänsteleverantören har sin skatterättsliga hemvist,
- 2) den medlemsstat där tjänsteleverantören har ett fast driftställe genom vilket tjänster avseende arrangemanget har tillhandahållits eller tillhandahålls,
- 3) den medlemsstat där tjänsteleverantören har grundats eller vars lagstiftning tjänsteleverantören regleras av,
- 4) den medlemsstat där tjänsteleverantören hör till en yrkesorganisation eller sammanslutning avseende juridisk rådgivning, skatterådgivning eller konsulttjänster.

8 §

Flera tjänsteleverantörers skyldighet att lämna upplysningar

Om det finns flera tjänsteleverantörer i ett rapporteringspliktigt arrangemang är samtliga finska tjänsteleverantörer skyldiga att lämna upplysningar om arrangemanget.

En finsk tjänsteleverantör är ändå inte skyldig att lämna Skatteförvaltningen sådana upplysningar om ett rapporteringspliktigt arrangemang som en annan tjänsteleverantör bevisligen har lämnat till Skatteförvaltningen eller till den behöriga myndigheten i någon annan medlemsstat i Europeiska unionen.

9 §

Berörda skattskyldigas anmälningsskyldighet

En finsk berörd skattskyldig ska lämna upplysningar enligt 4 § till Skatteförvaltningen inom 30 dagar räknat från det att något av följande inträffar:

- 1) arrangemanget görs tillgängligt för genomförande av den berörda skattskyldiga,
- 2) arrangemanget är redo för genomförande av den berörda skattskyldiga, eller
- 3) det första steget av genomförandet har tagits med avseende på den berörda skattskyldiga.

Med avvikelse från 4 § är en finsk berörd skattskyldig ändå inte skyldig att meddela det referensnummer som avses i 4 § 9 punkten om den skattskyldiga har fått det av en tjänsteleverantör på vilken undantag enligt 6 § tillämpas.

Betänkande FiUB 19/2019 rd

10 §

Berörda skattskyldigas anmälningsskyldighet i flera medlemsstater i Europeiska unionen

Med avvikelse från 4 och 9 § är en finsk berörd skattskyldig inte skyldig att lämna upplysningar om ett rapporteringspliktigt arrangemang till Skatteförvaltningen, om den skattskyldiga är skyldig att lämna och bevisligen har lämnat upplysningar om arrangemanget till den behöriga myndigheten i någon annan medlemsstat i Europeiska unionen, och denna medlemsstat kommer före Finland i följande förteckning:

- 1) den medlemsstat där den berörda skattskyldiga har sin skatterättsliga hemvist,
- 2) den medlemsstat där den berörda skattskyldiga har ett fast driftställe som gynnas av arrangemanget,
- 3) den medlemsstat där den berörda skattskyldiga uppbär inkomst eller genererar vinster, även om den berörda skattskyldiga varken har sin skatterättsliga hemvist eller ett fast driftställe i någon medlemsstat,
- 4) den medlemsstat där den berörda skattskyldiga bedriver verksamhet, även om den berörda skattskyldiga varken har sin skatterättsliga hemvist eller ett fast driftställe i någon medlemsstat.

11 §

Flera berörda skattskyldigas anmälningsskyldighet

En finsk berörd skattskyldig är anmälningsskyldig beträffande ett rapporteringspliktigt arrangemang oberoende av om det finns andra berörda skattskyldiga i arrangemanget.

En finsk berörd skattskyldig är ändå inte skyldig att lämna Skatteförvaltningen de upplysningar om ett rapporteringspliktigt arrangemang som en annan berörd skattskyldig bevisligen har lämnat till Skatteförvaltningen eller den behöriga myndigheten i någon annan medlemsstat i Europeiska unionen och denna placerar sig före den finska berörda skattskyldiga i följande förteckning:

- 1) den berörda skattskyldiga som kom överens om det rapporteringspliktiga arrangemanget med tjänsteleverantören,
- 2) den berörda skattskyldiga som hanterar genomförandet av arrangemanget.

3 kap.

Kännetecken på arrangemang

12 §

Konfidentialitetsvillkor

Ett arrangemang är rapporteringspliktigt om

- 1) den berörda skattskyldiga eller deltagaren i ett arrangemang åtar sig att uppfylla ett konfidentialitetsvillkor som kan ålägga dem att inte röja, till andra tjänsteleverantörer, Skatteförvaltningen eller de behöriga myndigheterna i andra stater eller jurisdiktioner, hur en skattefördel kan uppnås med arrangemanget, och

Betänkande FiUB 19/2019 rd

- 2) arrangemanget uppfyller kriteriet om huvudsaklig nytta.

13 §

Arvode som är knutet till en skattefördel

Ett arrangemang är rapporteringspliktigt om avgiften, räntan, ersättningen för kostnader för finansiering eller andra avgifter till tjänsteleverantören

- 1) fastställts med hänsyn till beloppet av den skattefördel som härrör från arrangemanget, eller är beroende av huruvida arrangemanget verkligen ger en skattefördel, och
- 2) arrangemanget uppfyller kriteriet om huvudsaklig nytta.

14 §

Standardiserade handlingar och strukturer

Ett arrangemang är rapporteringspliktigt om

- 1) de handlingar eller strukturer som hänför sig till det är väsentligen standardiserade och är tillgängligt för fler än en berörd skattskyldig utan att i väsentlig omfattning behöva anpassas innan genomförandet, och
- 2) arrangemanget uppfyller kriteriet om huvudsaklig nytta.

15 §

Användning av förluster

Ett arrangemang är rapporteringspliktigt om

- 1) en person som deltar i arrangemanget förvärvar ett bolag som går med förlust, avbryter bolagets huvudsakliga verksamhet och använder dess förluster för att minska sin beskattningsbara inkomst, däribland genom att överföring av dessa förluster till en annan stat eller jurisdiktion eller genom att påskynda utnyttjandet av dessa förluster, och
- 2) arrangemanget uppfyller kriteriet om huvudsaklig nytta.

16 §

Omvandling av inkomst

Ett arrangemang är rapporteringspliktigt om

- 1) inkomst med hjälp av arrangemanget omvandlas till kapital eller gåvor eller sådan inkomst som beskattas på en lägre nivå eller är undantagen från beskattning, och
- 2) arrangemanget uppfyller kriteriet om huvudsaklig nytta.

Betänkande FiUB 19/2019 rd

17 §

Handel med sig själv

Ett arrangemang är rapporteringspliktigt om arrangemanget

- 1) inbegriper cirkulära transaktioner som resulterar i handel med sig själv, med sådana enheter involverade som saknar annan kommersiell huvudfunktion, eller transaktioner som neutraliserar eller upphäver varandra eller som har andra liknande egenskaper, och
- 2) uppfyller kriteriet om huvudsaklig nytta.

18 §

Hybrida mismatchningar

Ett arrangemang är rapporteringspliktigt, om det inbegriper en avdragsgill gränsöverskridande prestation mellan två eller flera personer i intressegemenskap, om minst ett av följande förhållanden föreligger:

- 1) prestationsmottagaren har inte skatterättslig hemvist i någon stat eller jurisdiktion,
- 2) prestationsmottagaren har sin skatterättsliga hemvist i en stat eller jurisdiktion, men
 - a) staten eller jurisdiktionen i fråga tar inte ut samfundsskatt eller tar ut samfundsskatt med en skattesats på noll eller nära noll, eller
 - b) staten eller jurisdiktionen i fråga är upptagen som en icke samarbetsvillig jurisdiktion på skatteområdet i Europeiska unionens råds slutsatser eller har inom Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling bedömts vara icke samarbetsvillig,
- 3) prestationen undantas fullständigt från beskattning i den stat eller jurisdiktion där prestationsmottagaren har sin skatterättsliga hemvist,
- 4) prestationsmottagaren kan i fråga om denna prestation gynnas av en särskild skattelättnad i den stat eller jurisdiktion där prestationsmottagaren har sin skatterättsliga hemvist.

Ett arrangemang är dock rapporteringspliktigt med stöd av kännetecknen i 1 mom. 2 a-punkten samt 3 och 4 punkten endast om arrangemanget uppfyller kriteriet om huvudsaklig nytta.

19 §

Avdrag samt befrielse från dubbel beskattning i flera stater eller jurisdiktioner

Ett arrangemang är rapporteringspliktigt om

- 1) avdrag på samma tillgångar yrkas i mer än en stat eller jurisdiktion,
- 2) befrielse från dubbel beskattning av samma inkomst eller kapital yrkas i mer än en stat eller jurisdiktion, eller
- 3) det finns ett arrangemang som inbegriper överföringar av tillgångar och om det i de berörda staterna eller jurisdiktionerna föreligger en betydande skillnad i det belopp som ska anses utgöra betalning för tillgångarna.

Betänkande FiUB 19/2019 rd

20 §

Kännetecken som rör automatiskt utbyte av upplysningar

Ett arrangemang är rapporteringspliktigt om det leder eller kan antas leda till undvikande eller kringgående av finansiella instituts skyldighet att lämna upplysningar enligt 17 a—17 d § i lagen om beskattningsförfarande eller motsvarande lagstiftning i en annan stat eller jurisdiktion som gäller finansiella konton eller om det kan antas användas för strävan efter att undvika eller kringgå skyldigheten i fråga eller om det drar fördel av avsaknaden av sådan skyldighet.

21 §

Verklig förmånstagare

Ett arrangemang är rapporteringspliktigt om det inbegriper en icke-transparent ägarkedja med användning av personer eller strukturer,

- 1) som inte bedriver någon betydande ekonomisk verksamhet och som inte har lämplig personal, utrustning, tillgångar och anläggningar,
- 2) som har grundats, leds, har sin hemort, kontrolleras eller är etablerat i någon annan stat eller jurisdiktion än den stat eller jurisdiktion där en eller flera av de verkliga förmånstagarna har sin hemort och som innehar en eller flera verkliga förmånstagares tillgångar, och
- 3) där dessas verkliga förmånstagare görs oidentifierbara.

22 §

Kännetecken som rör internprissättning

Ett arrangemang är rapporteringspliktigt om

- 1) det inbegriper användning av stats- eller jurisdiktionsspecifika särskilda unilaterala internprissättningsbestämmelser i stället för allmänna internprissättningsbestämmelser,
- 2) det inbegriper överföring av svårvärderade immateriella tillgångar eller rättigheter till sådana, för vilka, vid den tidpunkt då de överförs mellan personer i intressegemenskap
 - a) inga tillförlitliga referensvärden existerar, och
 - b) vid den tidpunkt då transaktionen inleddes, beräkningarna av framtida kassaflöden eller inkomster som väntas kunna härledas ur den immateriella tillgången, eller de antaganden som används vid värderingen av den immateriella tillgången är mycket osäkra, eller
- 3) arrangemanget inbegriper en koncernintern gränsöverskridande överföring av funktioner, risker eller tillgångar, och den eller de överlåtande parternas prognosticerade rörelseresultat före räntor och skatt under en period på tre år efter överföringen är mindre än 50 procent av vad den eller de överlåtande parternas prognosticerade rörelseresultat före räntor och skatt skulle ha varit om överföringen inte hade gjorts.

Betänkande FiUB 19/2019 rd

4 kap.

Ikraftträdande

23 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20.

Lagen tillämpas på arrangemang som tillgängliggörs för genomförande eller som är redo för genomförande den 1 juli 2020 eller därefter. Dessutom tillämpas lagen på arrangemang beträffande vilka det första steget har genomförts eller genomförs den 25 juni 2018 eller därefter.

24 §

Övergångsbestämmelser

En finsk tjänsteleverantör och en berörd skattskyldiga ska lämna de upplysningar som avses i 4 § om ett arrangemang beträffande vilket det första steget har genomförts eller genomförs tidigast den 25 juni 2018 och senast den 30 juni 2020 till Skatteförvaltningen senast den 31 augusti 2020.

2.

Lag

om ändring av lagen om beskattningsförfarande

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) 22 a § 1 mom. 1 punkten samt 2, 3 och 6 mom. och 23 § 1 mom.,

sådana de lyder, 22 a 1 mom. 1 punkten i lag 55/2018, 22 a § 2 och 3 mom. i lag 565/2004, 22 a § 6 mom. i lag 897/2018 och 23 § 1 mom. i lag 1127/2017, samt
fogas till lagen nya 14 f, 17 e och 23 c § som följer:

Betänkande FiUB 19/2019 rd

2 kap.

Deklarationsskyldighet

14 f §

Skyldighet att anmäla rapporteringspliktiga arrangemang

En finsk berörd skattskyldig som avses i lagen om rapporteringspliktiga arrangemang i fråga om beskattning (/) ska lämna Skatteförvaltningen de uppgifter om rapporteringspliktiga arrangemang enligt den nämnda lagen som den skattskyldiga har kännedom om, äger eller kontrollerar, om ingen tjänsteleverantör är skyldig att rapportera dessa uppgifter enligt 17 e §.

Bestämmelser om anmälningsskyldiga, rapporteringspliktiga arrangemang, tidpunkten för lämnande av uppgifter och de uppgifter som ska lämnas ingår i lagen om rapporteringspliktiga arrangemang i fråga om beskattning.

På försummelser med skyldigheten att anmäla rapporteringspliktiga arrangemang tillämpas bestämmelserna om försummelseavgift för uppgiftsskyldiga i 22 a §.

Skatteförvaltningen får meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas samt sättet för lämnande av uppgifter.

17 e §

Tjänsteleverantörens skyldighet att lämna uppgifter om rapporteringspliktiga arrangemang

En finsk tjänsteleverantör som avses i lagen om rapporteringspliktiga arrangemang i fråga om beskattning ska lämna Skatteförvaltningen

1) de uppgifter om rapporteringspliktiga arrangemang som förmedlaren har kännedom om, äger eller kontrollerar och som föreskrivs i den nämnda lagen,

2) uppgift om att en annan tjänsteleverantör eller den berörda skattskyldiga i arrangemanget har underrättats om sin rapporteringsskyldighet i situationer som avses i 6 § i den nämnda lagen,

3) uppgift om att ett referensnummer enligt 2 § 1 mom. 10 punkten i den nämnda lagen har delgetts eventuella andra tjänsteleverantörer i samma arrangemang samt berörda skattskyldiga.

Dessutom ska tjänsteleverantören lämna andra tjänsteleverantörer i arrangemanget och berörda skattskyldiga de uppgifter som anges i lagen om rapporteringspliktiga arrangemang i fråga om beskattning.

Bestämmelser om uppgiftsskyldiga, rapporteringspliktiga arrangemang, tidpunkten för lämnande av uppgifter och de uppgifter som ska lämnas ingår i lagen om rapporteringspliktiga arrangemang i fråga om beskattning.

Skatteförvaltningen får meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas samt sättet för lämnande av uppgifter och begränsa uppgiftsskyldigheten enligt 1 mom. 2 och 3 punkten.

Betänkande FiUB 19/2019 rd

22 a §

Försummelseavgift

Den uppgiftsskyldige kan åläggas att i försummelseavgift betala högst 2 000 euro, om

1) det finns en smärre bristfällighet eller ett smärre fel i en deklaration, en annan uppgift eller en handling som lämnas eller i ett förfarande som iakttas för fullgörande av uppgiftsskyldigheten eller någon annan skyldighet enligt detta kapitel, och den uppgiftsskyldige inte har följt en bevisligen skickad uppmaning att avhjälpa bristfälligheten eller felet,

Om en deklaration, en annan uppgift eller en handling som lämnas eller ett förfarande som iakttas för fullgörande av uppgiftsskyldigheten eller någon annan skyldighet enligt detta kapitel innehåller väsentliga brister eller fel eller om den uppgiftsskyldige lämnat in dem eller fullgjort det först efter en bevisligen sänd uppmaning, kan den uppgiftsskyldige åläggas att i försummelseavgift betala högst 5 000 euro.

Om den uppgiftsskyldige för fullgörande av uppgiftsskyldigheten uppsåtligen eller av grov vårdslöshet har lämnat en väsentligen oriktig deklaration, annan uppgift eller handling eller inte alls lämnat in någon deklaration eller uppsåtligen eller av grov vårdslöshet har väsentligt försummat någon annan skyldighet enligt detta kapitel delvis eller helt och hållet, kan den uppgiftsskyldige åläggas att i försummelseavgift betala högst 15 000 euro.

Fysiska personer och dödsbon åläggs inte att betala försummelseavgift, om det inte är fråga om försummelse av uppgiftsskyldighet i anslutning till näringsverksamhet eller jord- och skogsbruk. En företrädare enligt 8 § i lagen om utstationering av arbetstagare kan dock alltid åläggas att betala försummelseavgift. Försummelseavgift kan även påföras en byggherre som är en fysisk person, om denne försummar uppgiftsskyldigheten enligt 15 d § i denna lag. Fysiska personer och dödsbon kan dessutom påföras försummelseavgift, om de har försummat skyldigheter enligt 14 f §.

23 §

Granskningsrätt

Skatteförvaltningen har rätt att granska alla sådana handlingar som ovan i detta kapitel nämnda uppgifter kan hämtas ur och som behövs för att övervaka att anmälningsskyldigheten, omsorgsplikten eller andra skyldigheter enligt detta kapitel iakttas.

23 c §

Särskild uppgiftsskyldighet för tjänsteleverantörer i rapporteringspliktiga arrangemang

En tjänsteleverantör som avses i 17 e § ska på uppmaning av Skatteförvaltningen på basis av referensnummer, namn, arrangemang eller någon annan motsvarande identifikation lämna och för granskning förete sådana uppgifter om förfaranden och handlingar som tjänsteleverantören

Betänkande FiUB 19/2019 rd

äger eller kontrollerar samt andra uppgifter som behövs för att säkerställa att förmedlaren har fullgjort de skyldigheter som avses i 17 e §.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rådets direktiv om administrativt samarbete i fråga om beskattning och om upphävande av direktiv 77/799/EEG samt om tillämpning av direktivet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rådets direktiv om administrativt samarbete i fråga om beskattning och om upphävande av direktiv 77/799/EEG samt om tillämpning av direktivet (185/2013) 1 § 1 mom., 2 § 6 punkten och 3 § 7 punkten,

sådana de lyder i lag 1488/2016, samt

fogas till 2 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1703/2015 och 1488/2016, en ny 7 punkt och till 3 §, sådan den lyder i lag 1488/2016, en ny 8 punkt samt till lagen en ny 5 e § som följer:

1 §

Genomförande av direktivet

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rådets direktiv 2011/16/EU om administrativt samarbete i fråga om beskattning och om upphävande av direktiv 77/799/EEG, nedan handräckningsdirektivet, sådant det lyder senast ändrat genom rådets direktiv (EU) 2018/822 om ändring av direktiv 2011/16/EU vad gäller obligatoriskt automatiskt utbyte av upplysningar i fråga om beskattning som rör rapporteringspliktiga gränsöverskridande arrangemang, ska iakttas som lag, om inte något annat följer av denna lag.

Betänkande FiUB 19/2019 rd

2 §

Tillämpningsområde

I enlighet med denna lag och handräkningsdirektivet

6) lämnas upplysningar om land-för-land-rapporter för beskattningen till andra berörda medlemsstater och till alla medlemsstater upplysningar om vägran att lämna en land-för-land-rapport för beskattningen,

7) lämnas upplysningar om rapporteringspliktiga gränsöverskridande arrangemang till behöriga myndigheter i andra medlemsstater i Europeiska unionen och till Europeiska kommissionen.

3 §

Samarbetsformer

Samarbetet omfattar

7) rätt för tjänstemän som bemyndigats av en behörig myndighet i en medlemsstat att närvara vid kontor och medverka i administrativa utredningar i en annan medlemsstat, samtliga kontroller, delgivning och givande av återkoppling,

8) lämnande av upplysningar om rapporteringspliktiga gränsöverskridande arrangemang genom automatiskt utbyte av upplysningar.

5 e §

Tjänsteleverantörers och berörda skattskyldigas skyldigheter som rör rapporteringspliktiga gränsöverskridande arrangemang

Bestämmelser om rapporteringspliktiga gränsöverskridande arrangemang samt tjänsteleverantörer och berörda skattskyldiga ingår i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) och i lagen om rapporteringspliktiga arrangemang i fråga om beskattning (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Utskottets förslag till uttalande

1. Riksdagen förutsätter att statsrådet senast våren 2022 låter göra och publicera en uppföljningsrapport om erfarenheterna av rapporteringen, om de uppgifter om skattearrangemang som framgått av rapporterna och om de åtgärder som vidtagits utifrån rapporterna.

Betänkande FiUB 19/2019 rd

Helsingfors 10.12.2019

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Johannes Koskinen sd
vice ordförande Esko Kiviranta cent
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Tarja Filatov sd
medlem Heli Järvinen gröna
medlem Jari Koskela saf
medlem Pia Lohikoski vänst (delvis)
medlem Raimo Piirainen sd
medlem Jussi Saramo vänst
medlem Sami Savio saf
medlem Iris Suomela gröna
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ville Vähämäki saf
ersättare Mari Holopainen gröna
ersättare Inka Hopsu gröna
ersättare Toimi Kankaanniemi saf
ersättare Lulu Ranne saf.

Sekreterare var

utskottsråd Ilkka Lahti.